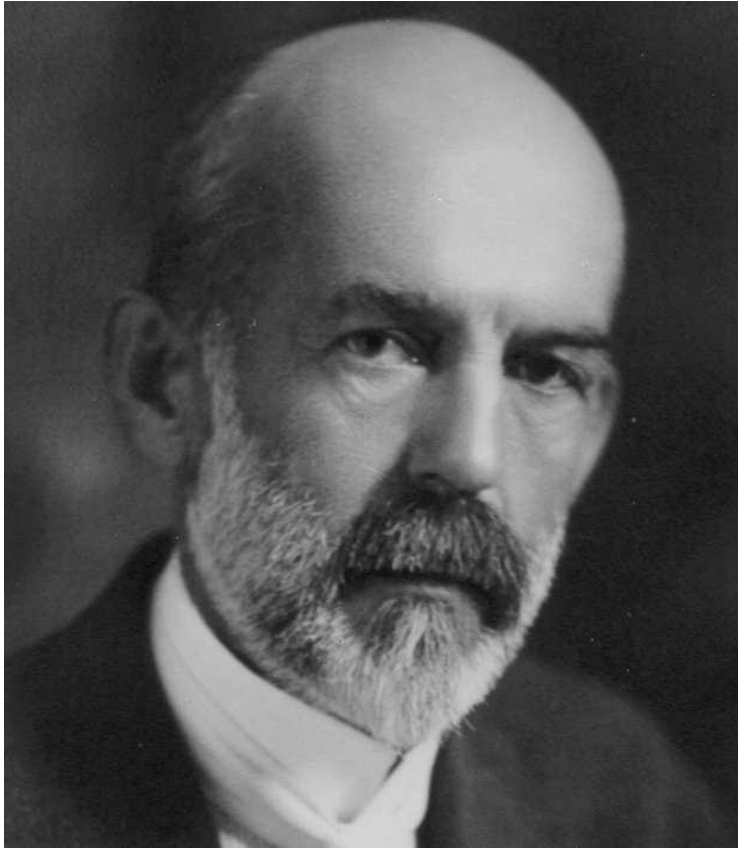

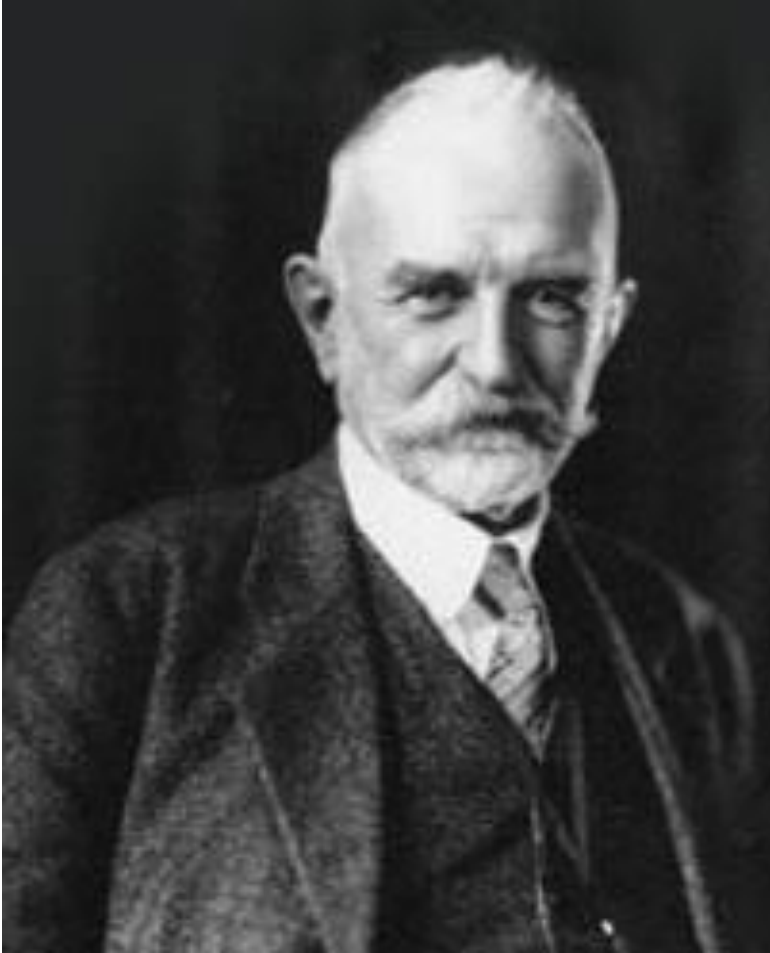
Соціологічні теорії особистості.

Теорія дзеркального „Я” Чарльз Кулі.

- Згідно з Ч. Кулі, розвиток власного "Я" відбувається під час заплутаного, сповненого суперечностей процесу, та не може здійснюватися без інших людей, тобто без соціального оточення. Кожна людина будує своє "Я" на сприйнятих реакціях інших людей, з якими вона вступає в контакт.
- Через відносини з іншими, через їх оцінки людина розуміє, якою вона є.

Ідеї Кулі розвинув Джордж Герберт Мід (1863 - 1931)

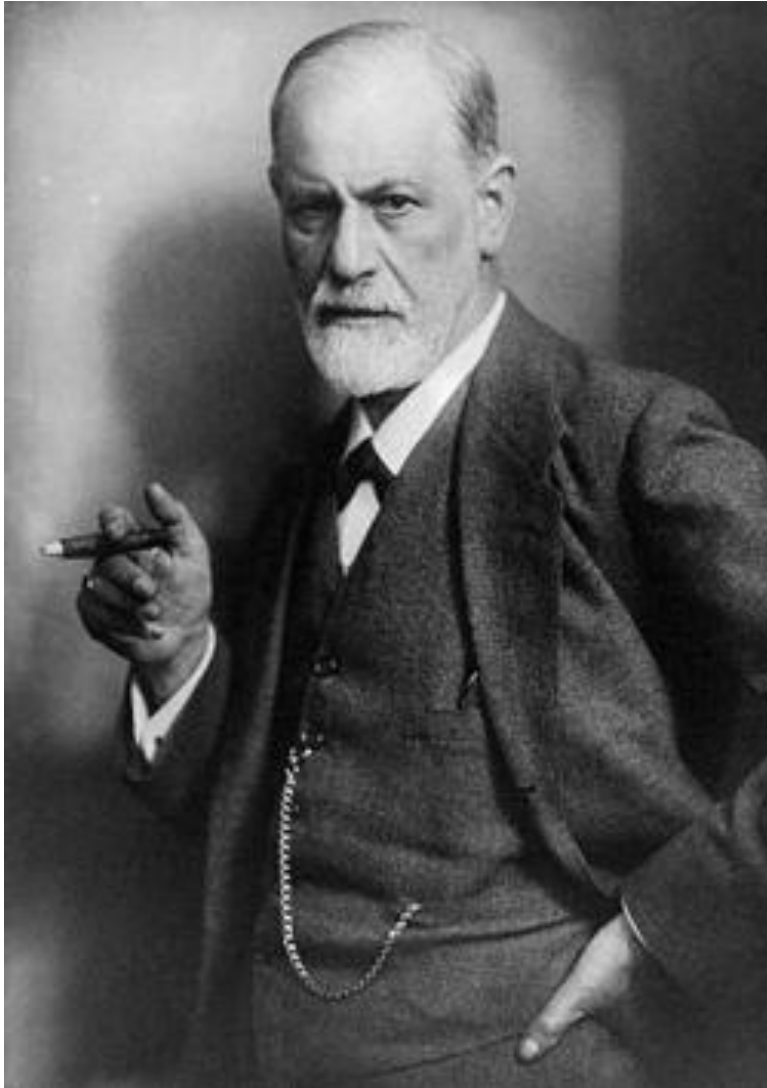

- Мід розробив теорію, в якій пояснюється сутність процесу сприйняття індивідом інших особистостей і розвинена концепція «узагальненого іншого», певною мірою доповнює і розвиває теорію дзеркального „Я”

Узагальнений інший — це загальні цінності та стандарти поведінки групи, що формують у членів цієї групи індивідуальний образ. Усвідомлення "узагальненого іншого" відбувається через процеси "прийняття" ролі та "виконання" ролі.

Психоаналітичні теорії

3. Фрейд

- Спрямовані на розкриття суперечливості внутрішнього світу людини , на вивчення психологічних аспектів взаємозв'язку особи і суспільства. Сфера психіки людини включає в себе: **1)** несвідоме (природні інстинкти) ; **2)** свідомість індивіда - его, є регулятором інстинктивних реакцій ; **3)** супер -его - закони , заборони, засвоєні в процесі виховання . Така трохслойність робить особистість вкрай суперечливою , оскільки йде боротьба між природними інстинктами , потягами , бажаннями й вимогами і стандартами суспільства , спрямованими на підпорядкування соціальним нормам

Гуманістична теорія особистості

Е. Фромма

- Аналізуючи особистість, Е. Фромм підкреслював роль соціальних, економічних, політичних і релігійних факторів у процесі її формування.
Складові його концепції:
- поведінку людини можна зрозуміти лише через вплив культури, що існує на певному історичному етапі;
- потреби, притаманні лише людині, еволюціонують у процесі розвитку людства;
- різні соціальні системи впливають на формування потреб;
- особистість є продуктом динамічної взаємодії між природними потребами та тиском соціальних норм і приписів.
- Учений описав екзистенціальні потреби, що притаманні лише людині. Ці потреби базуються на суперечливих між собою потягах до свободи й безпеки. Основні потреби, за Е. Фроммом, такі:
  - - потреба у встановленні зв'язків;
  - - потреба в подоланні;
  - - потреба в корінні;
  - - потреба в ідентичності;
  - - потреба в системі поглядів і відданості.

Рольова теорія особистості

Р. Мертон, Т Парсонс

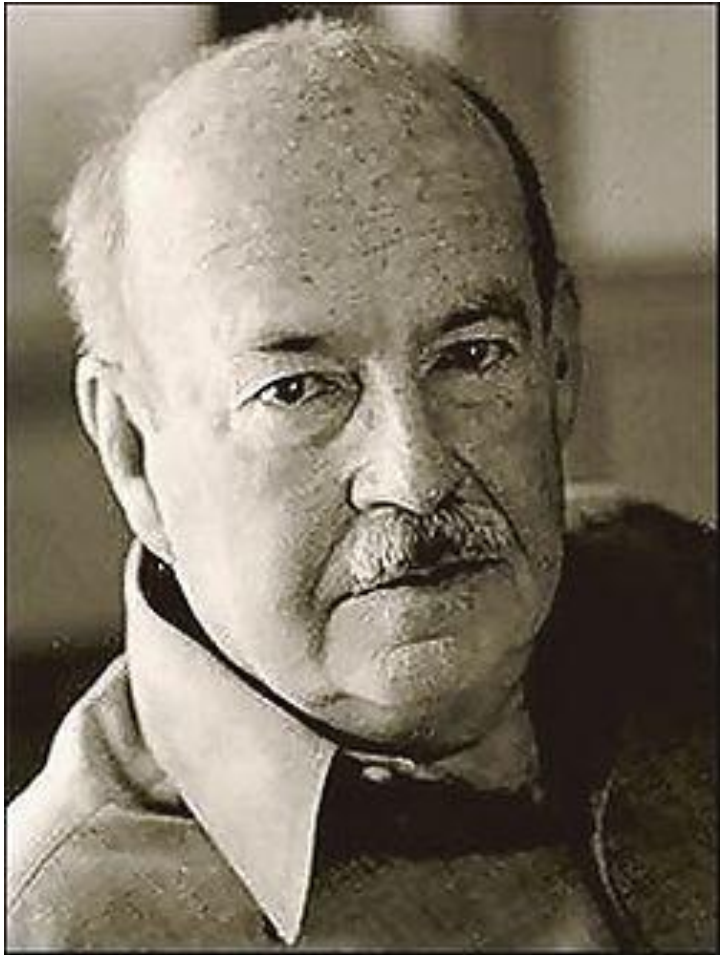

■ Роберт Кінг Мертон

- *Рольова теорія особистості описує її соціальне поводження двома основними поняттями: “ соціальний статус “ і “ соціальна роль “. Будь-яка людина займає багато позицій в суспільстві, бо бере участь в найрізноманітніших групах і організаціях.*

Соціальний статус позначає конкретне місце, що займає індивід у даній соціальній системі.

Соціальна роль - це сукупність дій, що повинна виконати людина, що займає даний статус у соціальній системі.

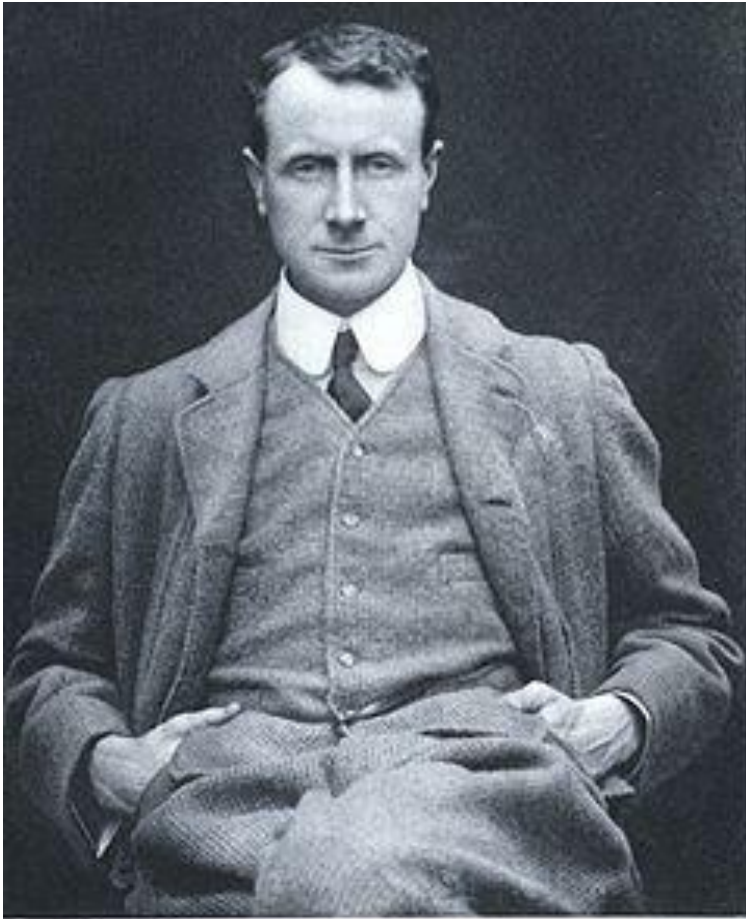
**Толкотт
Парсонс**

Т. Парсонс вважав, що кожна роль описується 5 основними характеристиками:

- емоційної - одні ролі вимагають емоційної стриманості, інші - розкутості;***
  - способом одержання - одні пропонуються, інші завойовуються;***
  - масштабом - частина ролей сформульована і суворо обмежена, інша - розмита;***
  - нормалізацією - дія в суворо встановлених правилах, або довільно;***
  - мотивацією - на особистий прибуток, на загальне благо.***
- Соціальну роль варто розглядати в двох аспектах:***
- рольового очікування***
  - рольового виконання.***

Соціобіологічній підхід

Е. Вілсон, Л. Фрідман

- У поясненні процесів формування та розвитку особистості роблять акцент на біологічні чинники. На їх думку, деякі типи поведінки людини обумовлені генетично, тобто наявністю вроджених механізмів

*Edward O. Wilson, B.S. U.S.B.
from a photograph by D.K. Wilson of Shelburne*

Ієрархічна теорія потреб особистості А.Маслоу

■ **Абрахам Маслоу**

Висновок

- Соціологічні концепції особистості поєднують ряд різних теорій, що визнають людську особистість специфічним утворенням, безпосередньо виведеним з тих або інших соціальних факторів.